

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj X.

V sredo 14. julia (sređoletna) 1852.

List 56.

Slavec.

Kam si došel, oj, pevcik naš premili!
Ki nam tak mično si in tak unéto
Prepeval noč in dan vse mlado leto?
Kam glasi tvoji, kam so se zgubili?

O, s koliko nas radostjo polnili!
Kak nam sercé blo umiljenja navzeto,
Ko v njih vse plamočutje razodeto
Serca smo tvojga nježniga čutili!

Še slajši je, Koseski, Tvoje petje!
O, kak nas mikalo, naduševalo,
Ko jel naš jezik je poganjat' cvetje!

Oh! li zakaj potihnilo, zastálo?
Alj poješ, slavec, le na mladoletje?
De bi vernilo se, ne več nehálo!

Rodoljubski.

Pravila kmetovavcam zastran barometra in vremenskiga prerokovanja.

(Dalje.)

Če kmetovavec vremenika nima, je treba, da se saj soznani s tistimi znamenji, po katerih narava napoveduje spremine vremena. Nar bolj zvedeni o tem so taki ljudje, ki imajo z živino opraviti in večji del svojiga življenja pod milim nebam preživijo, kakor pastirji, lovci, gojzdarji itd. Ti ljudje poznajo premembe zraka na živalih in imajo časa in priložnosti dovelj paziti na vreme. Zato so njih dolgoletne skušnje o tem zelo veljavne.

Nar gotovši vremenske znamenja te baže so:

Če je živina zjutraj posebno požrešna, je to znamenje, da bo še tisti dan dež ali grom; tudi je znamenje dežja, če se ovce zelo terkajo. — Skačejo ovce veselo, ko se zjutraj na pašo ženejo, bo lepo vreme, čeravno je še oblačno. — Če muhe živino zelo nadležjejo, in če pastarice ali pliske (Bachstelzen) okoli čede tekajo, bo kmalo dež ali grom. — Če kozel zelo smerdí, bo kmalo dež, ravno tako, če bolhe psé zelo jedó, da se nenavadno praskajo. — Če lastovke niski letajo, bo dež, ker se muhe pred dežjem bolj proti tlam podajajo. — Če gré domača kuretina ob dežji pod streho, je znamenje, da ne bo dolgo deževalo, — ostane pa na dežji, bo deževalo dolgo. — Če pav ali petelin zjutraj ali zvečer pridno pójeta, bo dež. — Dež bo, če veliko polzev prileze na dan; če mravlje v velicah rajdah semtertje lazijo in so posebno pridne; če kert zjutraj ali zvečer zelo rije; če zelene žabe (regavice) začno regljati, posebno jeseni in spomladi; če se

semtertje dežni červi prikažejo. — Če se krote in dežni mačaradi na večer pokažejo, smémo ponoči ali drugo jutro dežja pričakovati.

Na rastlinah in zeliših nimamo toliko gotovih znamenj. Če se deteljno perjiče ali turšično perje skupej viha, če slak in marjetica svoje cvetiše zapreta, če iz gnojnih ali stariga drevja černe vodne gobe poganjajo, če hojevje zelo diši, bo kmalo dež.

Tudi bo kmalo dež, če se nam daljne gore, daljne cerkve ali druge daljne poslopja posebno blizo vidijo; gotovo znamenje dežja je tudi, če gnojniša in straniša (sekreti) zelo smerde.

Iz oblakov in megle se zamore tudi vreme naznanovati. Se vidijo rano (zjutraj) na jasnem nebu majhne meglice nakupičene in ni vetrovno, pride grom še tisti dan ali dež v nekterih dneh. Se vidi okoli sonca ali lune obroč ali kolobar in če ostanejo ti obroči dolgo, pride dež ali sneg, ali pa drugi dan grom. Če se sončni žarki zjutraj ali na večer vidijo, ali kakor pravimo, da sonce vodo pije, pride dež z vetram. Lepa enaka zarja zvečer obéta več lepih dni, — zarja zjutraj, zlasti če je bolj rumenkasta, pomeni dež še tisti dan. Je zarja zjutraj ali zvečer zelo rudeča in zelo razširjena po nebu, pomeni vihar. Rosí megla zjutraj, pomeni lepo vreme; vstaja megla kviško, pride grom v nekterih dnevih ali pa dež še tisti dan.

(Dalje sledi.)

O živinozdravniških rečeh.

Človek, ki na deželi živi, ima dokajkrat priložnost mnogo napčnega viditi, kadar živina zboli in jo konjederci ali drugi mojstri skazi „cajtajo“. Nič bolji kakor ti, so pa tudi tisti gospodarji, ki imajo kakošne stare živinozdravniške bukve, iz katerih so se zdraviteljske modrosti napili, ki ni piškoviga oreha vredna; zakaj če že stare bukve nič ne veljajo, ktere učé človeške bolezni ozdravljati, so veliko manj vredne stare živinozdravniške, ker tisto, kar so stare bukve o živinskih boleznih učile, je po skušnjah novih časov že večidel kot napčno zaverženo. Naši stari so imeli malo praviga umerja o natori in lastnostih bolezin, tedaj je tudi njih ozdravljanje malo veljalo.

Taka napčna misel iz starih časov — na priliko — je še dandanašnji zelo razširjena med ljudmi, ktere sim se te dni sopet prepričati priložnost imel. Povém jo gospodarjem v podúk in v svaritev, da ne dovolijo neumnost vganjati s svojo živino, kadar na to vižo zboli.

Kadar konja po čevih kolje in grize, je eno poglavitnih znamenj, da se pogostoma priprav-